

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/98742,General-Wladyslaw-Anders-50-rocznica-smierci.html>
01.03.2026, 06:23

Generał Władysław Anders - 50. rocznica śmierci

Władysław Anders związał swe życie ze służbą Polsce w szeregach jej armii, czego dał przykład podczas wojny z bolszewicką Rosją (za udział w tej kampanii został odznaczony Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari), w wojnie 1939 roku, a przede wszystkim podczas epopei Armii Polskiej na Wschodzie i II Korpusu Polskiego w zaciętych walkach we Włoszech. Zmarł na emigracji w Londynie 12 maja 1970 r.

11.05.2020

W 50. rocznicę śmierci generała Władysława Andersa ambasador RP w Rzymie Anna Maria Anders w imieniu swoim i narodu polskiego złożyła wieniec na grobie ojca na polskim cmentarzu wojennym na Monte Cassino.

Ambasador Anna Maria Anders i attaché wojskowy płk Jacek Malinowski podczas składania wieńca na grobie gen. Władysława Andersa - Monte Cassino, 12 maja 2020 (źródło: Ambasada RP w Rzymie)

Ambasador Anna Maria Anders i attaché wojskowy płk Jacek Malinowski podczas składania wieńca na grobie gen. Władysława Andersa - Monte Cassino, 12 maja 2020 (źródło: Ambasada RP w Rzymie)

Ambasador Anna Maria Anders podczas składania wieńca na grobie gen. Władysława Andersa - Monte Cassino, 12 maja 2020 (źródło: Ambasada RP w Rzymie)

Ambasador Anna Maria Anders podczas składania wieńca na grobie gen. Władysława Andersa - Monte Cassino, 12 maja 2020 (źródło: Ambasada RP w Rzymie)

26 marca 2020 miała się odbyć na Zamku Królewskim w Warszawie konferencja naukowa poświęcona generałowi Władysławowi Andersowi. Miało to być pierwsze z czterech spotkań -

konferencje tematyczne poświęcone gen. Andersowi zaplanowano także w Taszkencie, Rzymie i Londynie. Okazją do ich zorganizowania jest 50 rocznica śmierci tego wybitnego żołnierza i polityka. Z uwagi na obowiązujący w Polsce stan epidemii warszawska konferencja została odwołana.

Zachęcamy do zapoznania się z przygotowanymi przez IPN materiałami dotyczącymi gen. Władysława Andersa.

Małgorzata Ptasińska: *50. rocznica śmierci generała Władysława Andersa – wiernego rycerza Rzeczypospolitej Polskiej*

Pięćdziesiąt lat temu 12 maja 1970 r., w 26. rocznicę rozpoczęcia bitwy o Monte Cassino, zmarł w Londynie gen. Władysław Anders. Zgodnie ze swoją wolą spoczął wśród żołnierzy 2. Korpusu na montecassińskiej nekropolii żegnany przez najbliższą rodzinę i wiernych Mu żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych.

Był wybitnym wojskowym, reprezentował najszlachetniejsze wartości elity II Rzeczypospolitej, pozostając wierny do końca dewizie Wojska Polskiego: *Bóg, Honor i Ojczyzna*. Droga życiowa gen. Andersa doskonale obrazuje chwałę i dramat Polski i Polaków w XX wieku. Jego śmierć zamknęła ważny rozdział w dziejach powojennej emigracji niepodległościowej, którą najpełniej symbolizował.

Gen. Anders urodził się 11 sierpnia 1892 roku w Błoniu koło Kutna w zaborze rosyjskim w rodzinie ziemiańskiej. Jego ojciec Albert był agronomek i zarządcą dóbr ziemskich, matka Elżbieta zajmowała się domem i czwórka dzieci. Rodzina wywodziła się z Inflant, miała korzenie niemiecko-szwedzko-węgierskie. Jego przodkowie walczyli o niepodległość Polski w 1863 roku. Trzej bracia Karol, Jerzy, Tadeusz byli także żołnierzami zawodowymi Wojska Polskiego. Wszyscy czterej zostali Kawalerami Orderu Virtuti Militari.

► [Czytaj całość na portalu przystanekhistoria.pl](http://przystanekhistoria.pl)

Małgorzata Ptasińska: *Bagnetem i piórem. Życie kulturalne 2. Korpusu*

Agresja niemiecko-sowiecka na Polskę otworzyła kolejny rozdział w historii uchodźstwa polskiego. W powstałych diasporach – czy to w Paryżu, Londynie, Buzułuku, Bagdadzie, Jerozolimie, Kairze czy Rzymie – rozwijało się życie kulturalne.

21 lipca 1943 r. Naczelný Wódz gen. Kazimierz Sosnkowski powołał 2. Korpus pod dowództwem gen. Władysława Andersa. Formacja skupiła żołnierzy o różnych rodowodach i wojennych drogach. W zależności od miejsc, z których przybyli, nazywano ich: „prawosławnymi”, jeżeli rekrutowali się z Armii Polskiej w ZSRS gen. Andersa, wcześniej doświadczyli łagrów, zsyłek i więzień na „niehumanitarnej ziemi”, „ramzesami”, jeśli wywodzili się z Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich gen. Stanisława Kopańskiego, mając za sobą walki pod El-Ghazalą i Tobrukiem, „lordami”, gdy byli oficerami i podchorążymi przybyłymi z Wielkiej Brytanii. We Włoszech dołączyli do nich „kacetowcy” i „oflagowcy” – uwolnieni więźniowie z obozów

koncentracyjnych i jenieckich. Ich przeżycia wywarły silny wpływ na charakter 2. Korpusu i jego działalność społeczną, polityczną i nade wszystko kulturalną.

► [Czytaj całość na portalu przystanekhistoria.pl](#)

Gustaw Herling-Grudziński, Józef Czapski: *Dialog o Dowódcy*

W roku śmierci Generała Władysława Andersa na łamach paryskiej „Kultury” ukazała się drukiem okolicznościowa, wspomnieniowa rozmowa o Zmarłym, którą odbyli Gustaw Herling-Grudziński i Józef Czapski.

Gustaw Herling-Grudziński: (...) Podczas pogrzebu Dowódcy na Monte Cassino często unosiliśmy głowy ku młodemu wiosennemu słońcu, przebieając w palcach dawno minione lata. Ślepcy ze swoim wojennym groszem wspomnień złych i dobrych, zawiedzionych nadziei, straconych złudzeń? „Ukryta siłownia”, z której wciąż płyną do Polaków wyczuwalne palcami „prądy, wstrząsy, bodźce”? Setki ludzi na białym tle cmentarza, wielu w otrzepanych z naftaliny mundurach wojskowych.

Byłem tu w sierpniu ubiegłego roku, na obchodzie dwudziestopięciolecia bitwy. Napisałem wówczas, że jest to ostatni rozdział emigracji wojennej. Teraz jeszcze epilog: grób bodaj dokładnie w tym samym miejscu, gdzie przed dziewięcioma miesiącami siedział Generał, żegnając się ze swymi żywymi i umarłymi żołnierzami.

► [Czytaj całość na portalu przystanekhistoria.pl](#)

Polecamy także:

- [Teodor Gąsiorowski: *Władysław Anders*](#)
- [Sławomir Kalbarczyk: *Zaskakująca inicjatywa. O ewakuacji Armii Andersa z Sowietów do Iranu polemicznie.*](#)

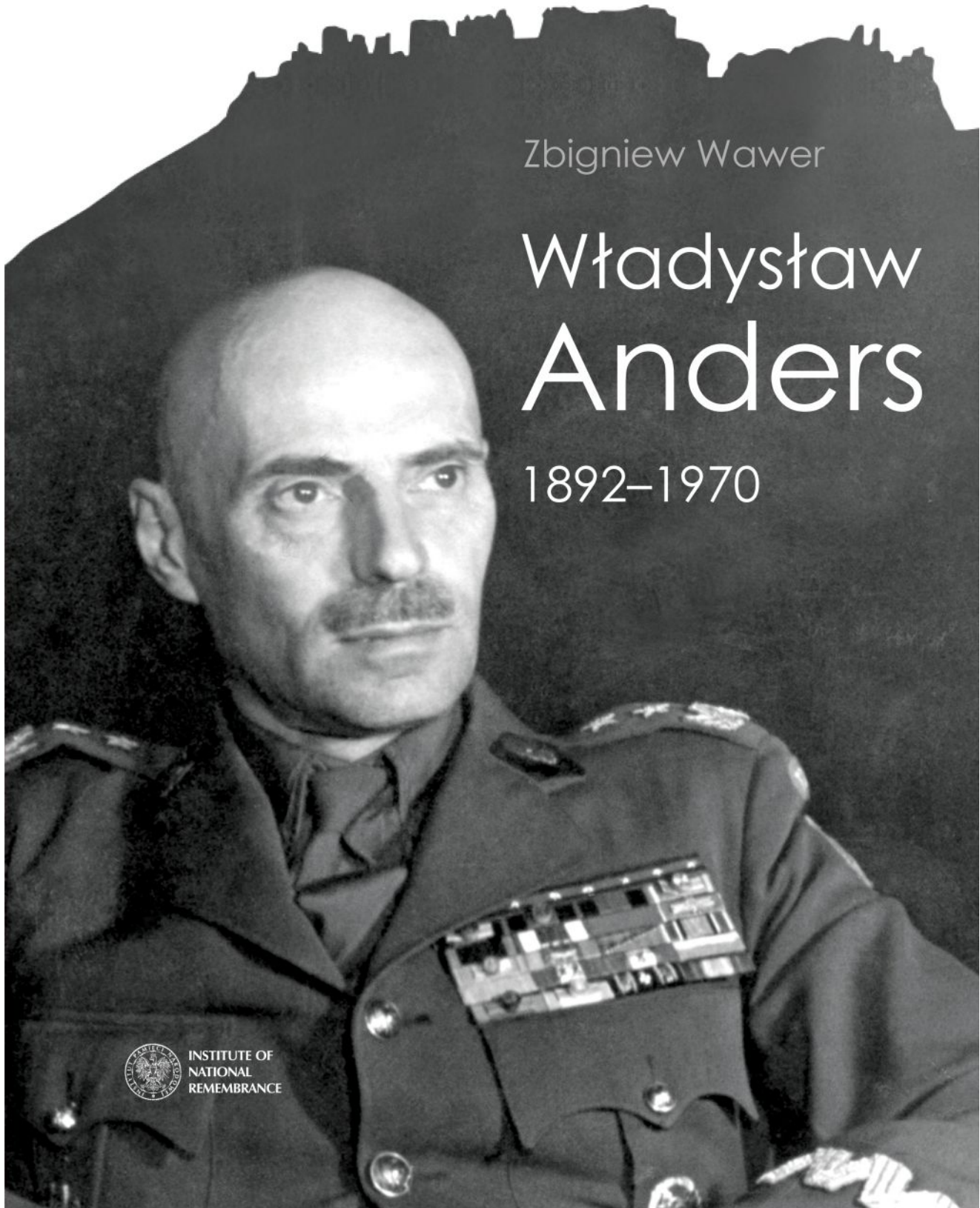
IPNtv: *Tatuś, a nie ojciec* – wspomnienie o gen. Władysławie Andersie

W nagraniu córka gen. Władysława Andersa, Anna Maria Anders, obecnie ambasador Rzeczypospolitej Polskiej we Włoszech, w osobistym wspomnieniu opowiada o swoim Ojcu, wybitnym polskim dowódcy i patriocie, który nie mogąc wrócić po zakończeniu II wojny światowej do Polski żył na emigracji, z dala od swojej ojczyzny.

[Infografika przedstawiająca życie gen. Władysława Andersa \(IPN Wrocław\)](#)

Wybrane publikacje IPN

Zbigniew Wawer

Władysław Anders

1892–1970

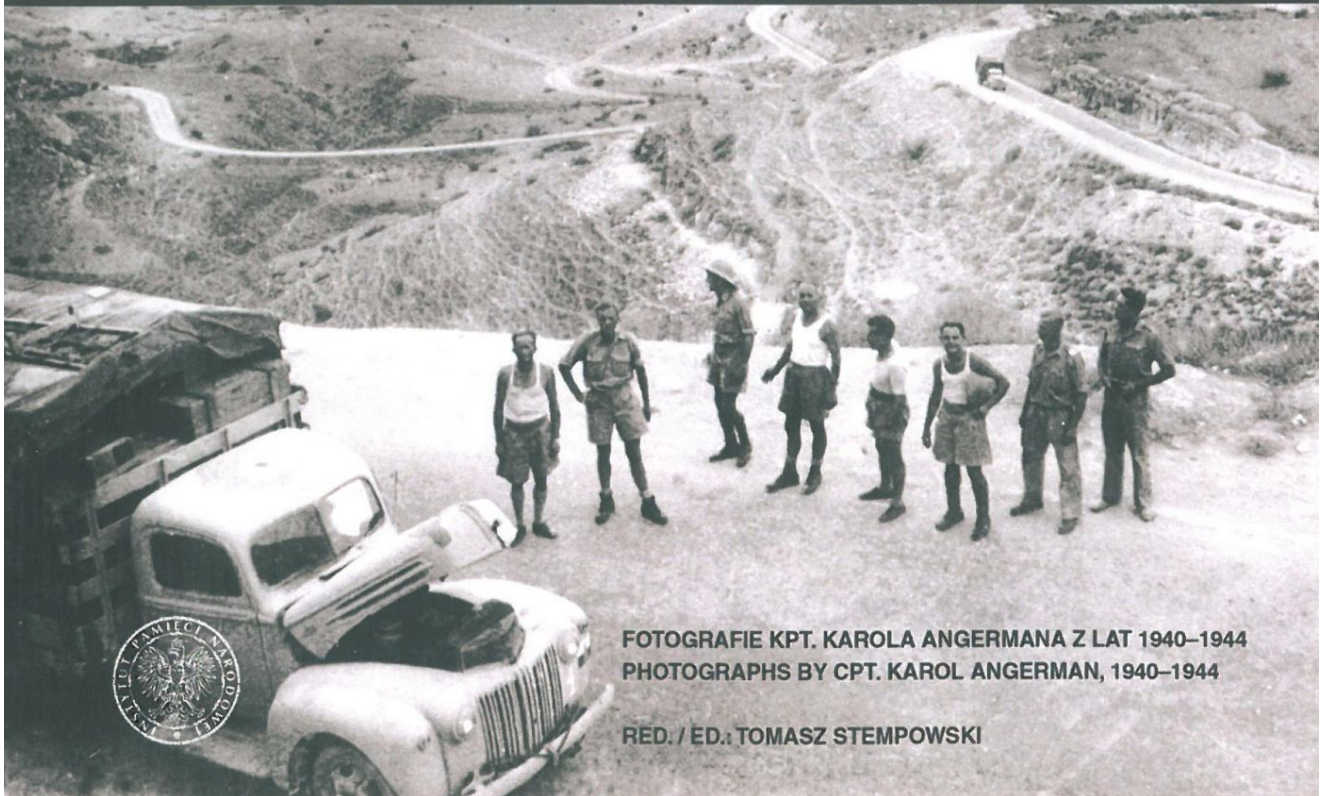

INSTITUTE OF
NATIONAL
REMEMBRANCE

[Zbigniew Wawer, Władysław Anders 1892–1970, Warszawa 2019](#)

PIASZCZYSTE DROGI KARPATCZYKÓW

ALONG THE SANDY TRAILS WITH THE CARPATHIAN RIFLEMEN

FOTOGRAFIE KPT. KAROLA ANGERMANA Z LAT 1940–1944
PHOTOGRAPHS BY CPT. KAROL ANGERMAN, 1940–1944

RED. / ED.: TOMASZ STEMPOWSKI

[Piaszczyste drogi karpaczychów. Fotografie kpt. Karola Angermana z lat 1940–1944 / Along the Sandy Trails with the Carpathian Riflemen. Photographs by Capt. Karol Angerman, 1940–1944, red. Tomasz Stempowski, Warszawa 2019](#)

Droga na **MONTE CASSINO**

1941–1944 w fotografii
Ignacego Jaworowskiego

The Way to **MONTE CASSINO**

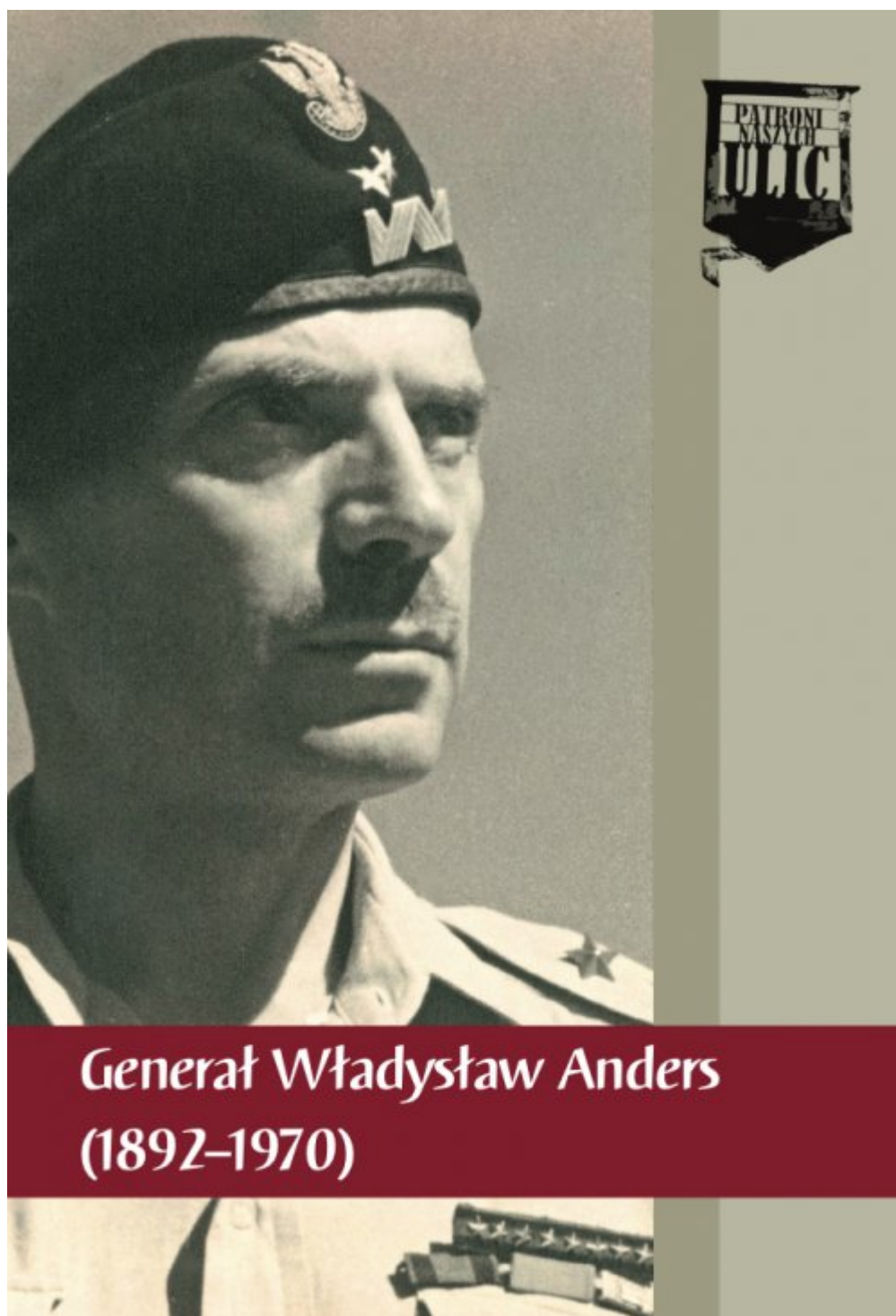
1941–1944 in photographs
by Ignacy Jaworowski

IPN Białystok

[*Droga na Monte Cassino 1941–1944 w fotografii Ignacego Jaworowskiego / The way to Monte Cassino 1941–1944 in photographs by Ignacy Jaworowski, opr. Mariusz Zemło, Białystok 2014*](#)

**Generał Władysław Anders
(1892–1970)**

[Jerzy Kirszak, *Generał Władysław Anders \(1892–1970\)*, Warszawa 2014 \(DO POBRANIA\)](#)

OCALENI Z „NIELUDZKIEJ ZIEMI”

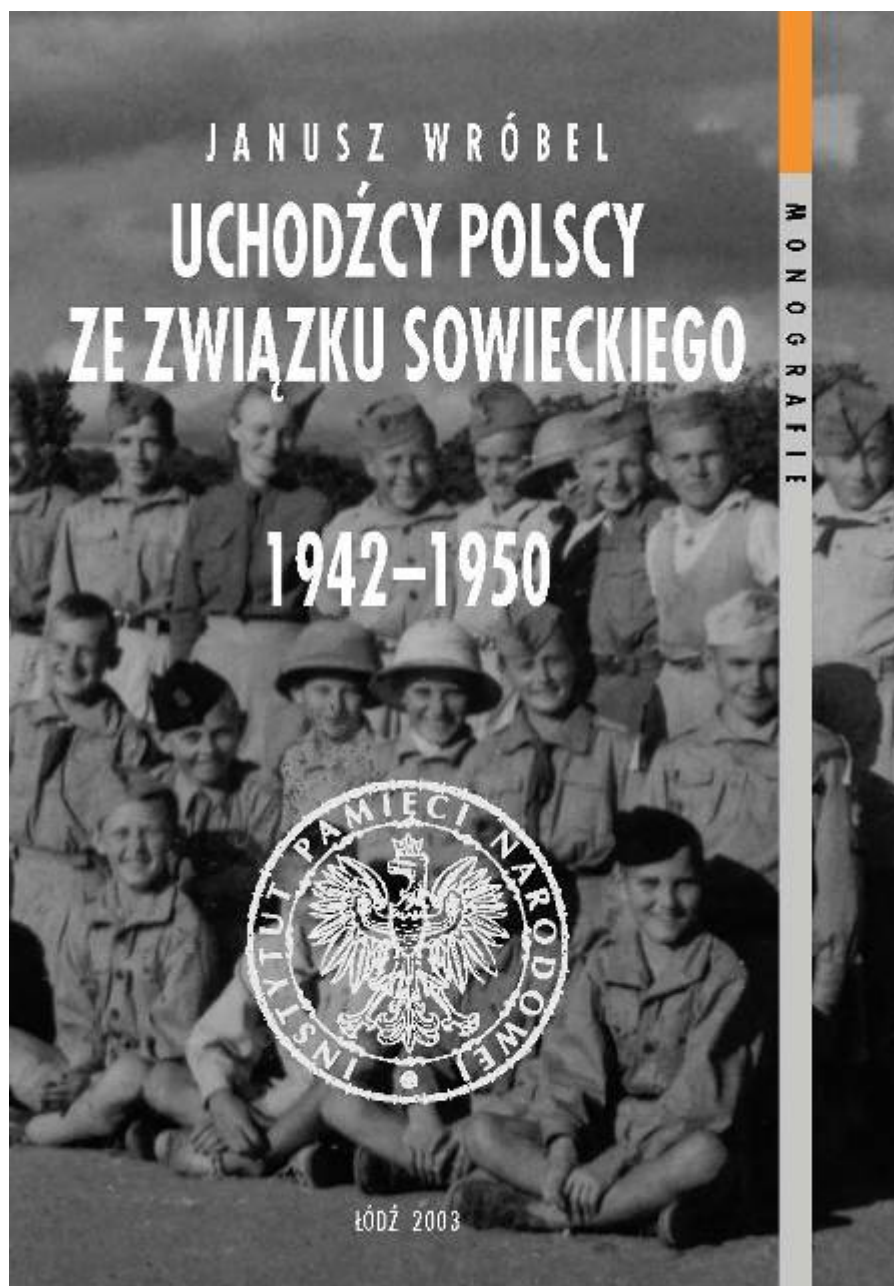
OCALENI Z „NIELUDZKIEJ ZIEMI”

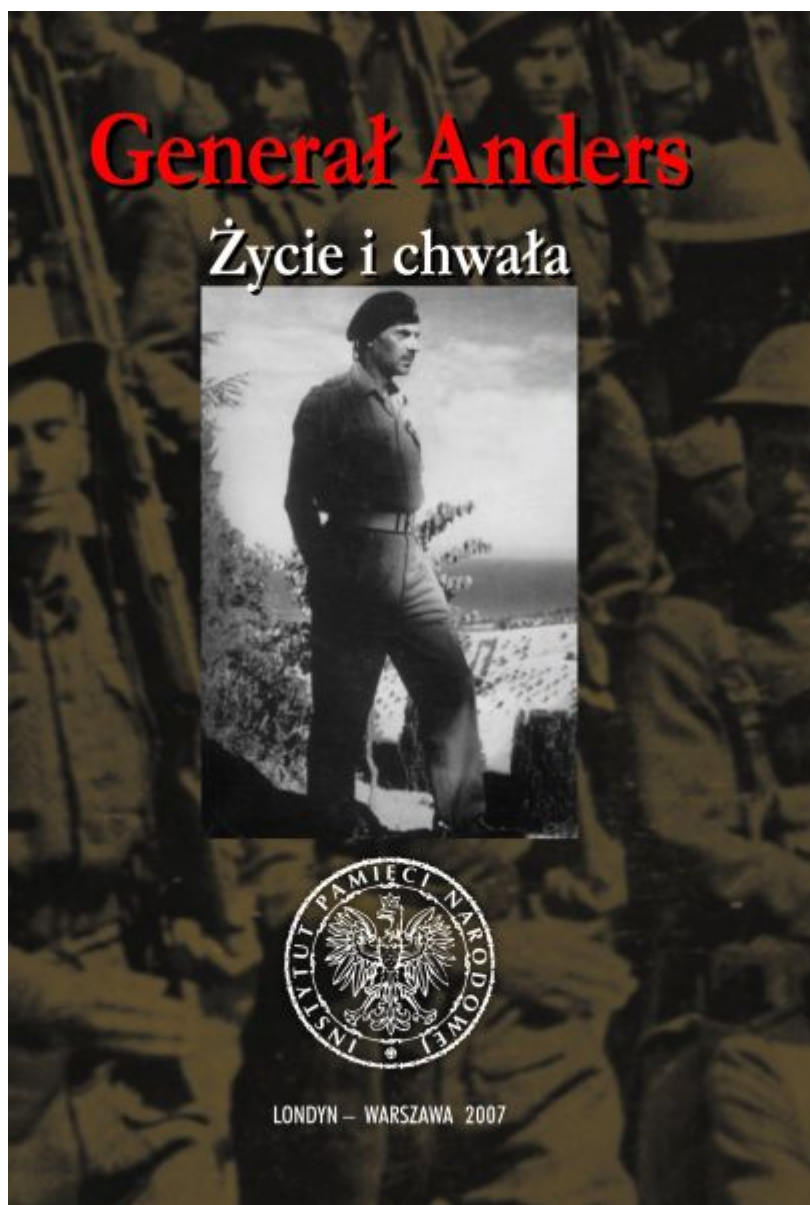
MATERIAŁY EDUKACYJNE

Łódź 2012

[*Ocaleni z „nieludzkiej ziemi”. Materiały edukacyjne, opracowanie Paweł Kowalski, Artur Ossowski, Adam Sitarek, Łódź 2012*](#)

[Janusz Wróbel, *Uchodźcy polscy ze Związku Sowieckiego 1942-1950*, Łódź 2003 \(DO POBRANIA\)](#)

[*Generał Anders. Życie i chwała*, w opracowaniu i pod redakcją Mariana Hemara, Londyn-Warszawa 2007](#)

[Najciekawsze materiały znajdują Państwo na portalu przystanekhistoria.pl w zakładce TEMATY pod hasłem Władysław Anders.](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)